

Virusinfeksjoner med blemmer i munnen

Bakgrunn:

Virusinfeksjoner som gir blemmer og sår i munnen og dette er en vanlig tilstand både hos barn og voksne. De fleste barn får det i mild grad mens noen få må innlegges på sykehus p.g.a. smerter og vanskeligheter med å få i seg mat og drikke.

Årsaker:

Flere virus kan forårsake blemmer i munnen, men Herpes simplex virus (HSV) type 1 er det vanligste og det som oftest gir mest uttalte plager. Dette er et virus som finnes overalt og som de aller fleste mennesker er smittet med. Første gangen et lite barn smittes med viruset, har ikke immunsystemet "sett" viruset før og det kan da gi en uttalt infeksjon med feber og redusert allmentilstand hos noen, mens andre ikke merker noe til det. Etter at man har fått virusinfeksjonen første gang, blir viruset værende i kroppen resten av livet. Hos voksne og større barn dukker det av og til opp som munnsår/forkjølelsessår på leppene, men er ufarlig dersom man ikke har andre alvorlige sykdommer. Noen kan få stadig tilbakevendende plager med smertefulle sår i munnen uten at det nødvendigvis skyldes en virusinfeksjon.

Symptomer (sykdomstegn):

Sykdommen begynner ofte med høy feber og smerter i munnen. Etter hvert kommer det små blemmer på lepper, tunge og tannkjøtt. Hele tannkjøttet kan bli hovent og rødt og tilstanden kan være svært smertefull. Tilstanden kan vare opp til 7-10 dager med feber og plagsomme smerter. Barnet har spiseproblemer og svelgvansker grunnet smertene. Dette medfører ofte sikling og vegring mot å spise.

Behandling:

Det finnes medikamenter som virker mot herpesviruset men man vil vanligvis ikke gi dette ved første gangs infeksjon. Sykdommen ikke er farlig og det kan være en fordel at barnet utvikler immunitet mot viruset. Behandlingen består derfor i å lindre plagene ved å gi smertestillende medisiner og å passe på at barnet får nok væske. Man bør tilby barnet matvarer som er myke og milde i smaken, som f.eks. grøt og yoghurt. I noen tilfeller kan det være problemer med drikke, slik at det er nødvendig at barnet legges inn på sykehus for at det skal få tilført væske og næring mens tilstanden er på det verste. Det gjør ingen ting om barnet ikke spiser "ordentlig" mat noen dager, bare det får i seg nok væske. Hvis barnet går ned i vekt i forbindelse med akutt sykdom, vil det ta igjen det tapte så snart det er friskt igjen og ikke har andre alvorlige sykdommer.

Forløp:

Sykdommen kan vare opptil 14 dager og er plagsom men ufarlig så lenge man passer på væsketilførselen. Noen kan få gjentatte utbrudd med plagsomme symptomer men det er sjelden. Dersom man er plaget med gjentatte smertefulle utbrudd og man har påvist herpes simplex virus, kan det være aktuelt å behandle med medikamenter som virker mot viruset. I så fall er det viktig å begynne behandling med en gang symptomene begynner for at medisinene skal være effektive.

Når må lege oppsøkes raskt?

Dersom barnet ikke får i seg tilstrekkelig væske, har lite urinproduksjon og blir svært slapp, bør lege oppsøkes for å vurdere om det trenger sykehusinnleggelse for å få tilført væske.